

ՄԵՆԿ

Տարեկան գինը 10 ռուբլ, կէս տարեկանը 6 ռուբլ:
Առանձին համարները 5 կոպէկով:
Թիֆլիսում գրվում են միմիայն ամսագրատան մէջ:
Գտարարարարացիր սխալում են ուղղակի
Тифлис». Редація «Мшак»

Խմբագրատունը բաց է առաւօտեան 10—2 ժամ
(Բացի կիրակի և տօն օրերից)
Յայտարարութիւն ընդունվում է ամեն լիզուով:
Յայտարարութիւնների համար գնարում են
խորարանչար քառին 2 կոպէկ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ներքին տեսութիւն: «Кавказский Курьер» լրագրի յօդուածը: Նամակ Ա. Պետեր-բուրգի, Նամակ Զաքարիայի, Ներքին տեսութիւն: Արտաքին տեսութիւն: Գերմանիա: Անգլիա: Իրլանդական պատգամաւորների յայտարարութիւնը: Թիւրքիա: Նամակ Թիւրքիայից: Վրացի: Տեղագիրներ: Յայտարարութիւններ: Բանասիրական: Հիպոթեկական սխտան:

ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

«КАВКАЗСКИЙ КУРЬЕР» ԼՐԱԳՐԻ 80-ԳՈՒՍԵԸ

«Հայերի պատմական վիճակը և նրանց պարբերական հրատարակութիւնները» վերնագրով «Кавк. Кур.» լրագրի տպել է հետևեալ յօդուածը:

Այս վերնագրով մենք մեր լրագրի մէջ մի նոր բաժին ենք սահմանում, որ կը բովանդակի ամենքի ուշադրութեանը արժանի հայոց մամուլից վերցրած կարճաօտ և մանրամասն տեղեկութիւններ: Անկասկած դրա համար զխաւորապէս նիւթ կը տան մեր տեղական հրատարակութիւնները, «Մշակ» և «Մեղու» լրագիրները և «Փորձ» ամսագիրը: Բացի այդ մենք կը ծանօթացնենք ընթերցողներին գաւառական և Կ. Պոլսի պարբերական հրատարակութիւնների հետ: Բայց առաջ քան թէ սկսենք այդ գործը, հարկաւոր ենք համարում մի քանի խօսք ասել այն մեծ նշանակութեան մասին, որ ստացան ժամանակակից կեանքի մէջ հայ լրագիրները, իբրև նշանաւոր և ուժեղ գործիչներ օգտակար մտքեր և գաղափարներ տարածելու համար հայ ամբողջի մէջ Ռուսաստանի, Թիւրքիայի և Պարսկաստանի սահմաններէ մէջ:

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ՀԻՊՈՏԵԿԱԿԱՆ ՍԻՍՏԵՄԱ
(Гипотечная система)

Նոր կարգադրութիւն անշարժ կայքերի մասին

Լրագիրները յայտնում են, որ մօտ ժամանակներում պետական խորհրդում պէտք է քննվի Ռուսաստանում հիպոթեկական սխտանի մայնելու հարցը: Այդ սխտանը, որ վաղուց արդէն ընդունված է արևմտեան Եւրոպայում, 1859 թւականից սկսած մի քանի անգամ քննվել էր կառավարութիւնից նշանակված յանձնաժողովներում, բայց մինչև այժմ ոչ մի որոշ եզրակացութեան չէր բերել: Յոյս կայ, որ այս անգամ պետական խորհուրդը վերջնականապէս կընդունի նրա քննութեանը առաջարկած ծրագիրը:

Այդ առաջ առնելով այդ իրաւարանական նորութեան հանդէս նշանակութիւնը, մենք կաշխատենք այս յօդուածում որքան կարելի է հասարակ և հասկանալի կերպով ծանօթացնել մեր յարգելի հասարակութիւնը մտցնելի սխտանի հետ:

Յայտնի է, որ ամենօրեայ կեանքում ամեն մի կալուածատէր, հողատէր և առհասարակ ամեն մի անշարժ սեփականութեան տէր բազմաթիւ հանգամանքներով կարող է իր անշարժ գույքը վարձակալութեան տալ:

Մի քանի տարի առաջ Ռուսական և Եւրոպական մամուլը շատ քիչ տեղեկութիւն ունէին հայոց անկախ պարբերական գրականութեան մասին: Հայ լրագիրները իրանց եւրոպական և Ռուսական եղբայրակիցներից օգնութիւն չէին խնդրում իրանց գոյութեան և զարգացման համար և ինքնուրոյնաբար ու անձնագոհութեամբ աշխատում էին զարգացնել և մշակել ազգը և հարուստ նիւթ քաղելով բուն ժողովրդական կեանքից, նրա տնտեսական և բարոյական պայմաններից, ամուր կապերով միանում էին ժողովրդական շահերի, գաղափարների և ձգտումների հետ: Այսպիսի գոյութիւն ունէր և այսպէս էր զարգանում տեղական հայ մամուլը մինչև վերջին Ռուս-թիւրքական պատերազմը:

Հայաստանը, այդ բառի ընդարձակ նշանակութեամբ, որ պարունակում է իր մէջ ամբողջ Փոքր-Ասիան, Եւրանի և Երասբեան լի նահանգը Այգքսանդրոպոլի գաւառի հետ, ինչպէս յայտնի է անցեալ պատերազմի ժամանակ պատերազմական գործողութիւնների մի ընդարձակ բեմ էր ներկայացնում, որտեղ նշանաւոր համաշխարհային պատմական անցքեր էին կատարվում:

Ամբողջ Եւրոպան և Ռուսաստանը, գիտակցական կեանքով ապրող երկրագնդի բոլոր ազգութիւնները իրանց հայացքները դարձրին Հայաստանի վրա, այդտեղ կատարվող անցքերի վրա, իսկ «Հայաստան» և «Հայեր» բառը դեռ ևս չեղած ժողովրդականութիւն ստացան յիշեալ ժողովուրդների և երկիրների գրականութեան, զիպոմտտիայի, քաղաքականութեան և հասարակական շրջանների մէջ: Այս-Ստեփանօսի դաշնագիրը, այնուհետև Իերլինի կոնգրեսը, գրաւեցին ազգերը զեկավարող դիպլոմատների ուշա-

դրութիւնը գէպի հայկական հարցը, վերջապէս հայ ազգի ինքնուրոյն զարգացումը, իբրև մի ամբողջացած ազգութիւն, պատմական փառաւոր անցեալով, մեծ ընդունակութիւններով եւրոպական քաղաքականութեան պտուղները ըմբռնելու և նրանց հաղորդելու արեւելեան ժողովուրդներին, որոնք տգիտութեան մէջ խմորված են և վերջապէս իբրև չափազանց հարուստ հին և նոր գրականութիւն ունեցող ազգ:

Այդպիսով 1877—78 թ. պատերազմից յետոյ հայերի և Հայաստանի համար,—գործին պատմական տեսակետից նայելով, չը յիշելով նրանց ահապէն զոհաբերութիւնները, սարսափելի կոտորածը և Փոքր-Ասիան ոչնչացնող հրդեհները,—հասաւ հայ ազգի վերածննդութեան, նրա գիտակցական կազմակերպութեան և բարոյապէս կենսորեն նանալու ժամանակը: Վերջին Ռուս-թիւրքական պատերազմի ժամանակ հայերից պահանջվող սարսափելի զոհերը նոր կեանք և պատմական բարձր նշանակութիւն տուին թիւրքաց Հայաստանին: Այդ ժամանակ Հայաստանի վաղուց մոռացված փառաւոր պատմական անունը թափեց հնութեան փոշիները, ներկայացաւ լուսաւորված աշխարհին և գրաւեց եւրոպական բոլոր պետութիւնների և ժողովուրդների համակրութիւնը և յարգանքը:

«Հայ» անունը, որ մինչև այդ ժամանակ գործ էր ածվում իբրև պատմական տերմին, որոշ ձև ստացաւ և կայսերական պալատներից սկսված մինչև մինիստրների առանձնասենեակները գիտական հետազոտութիւնների, զիպոմտտիական և քաղաքական խորհուրդների և հարցերի առարկայ դարձաւ:

Արանք են պատճառները, որ այժմ հա-

յերի անունը ամենքին ծանօթ է, նրանց պատմութիւնը քաղաքացիութեան իրաւունք ստացաւ եւրոպական կրթութեան դործի մէջ և հայը հպարտ և համարձակ, ամեն տեղ և միշտ կարող է բարձր պահել իր գլուխը և ասել. «ես հայ եմ»:

Արեւմտեան չը պէտք է խղճալ հայերին, որ նրանք Եւրոպայի կեանքի և ժամանակակից պատմութեան մէջ պատուաւոր դիրք ստանալու համար նշանաւոր զոհեր արին, զիտեսնելով, որ այդպիսի իրաքանչիւր նշանաւոր քայլը ազգերի պատմական կեանքի մէջ միշտ մեծ զոհեր է պահանջում և եթէ հայոց ազգային գործի առաջադիմութեան համար դարձեալ նոր զոհեր կը պահանջվին, թող հայերը չը խնայեն և այդ զոհաբերութիւնները ազգային առաջադիմութիւնը պտակելու համար, ազգային կոնսոնաւոր գոյութիւնը ապահովելու համար:

Բայց ի՞նչն է պատճառ, որ արեւելեան ժողովուրդների միջից հայ ազգը արժանացաւ լուսաւորված եւրոպայի ամենամեծ համակրութեանը: Այդ պատճառը պարունակվում է հայոց ազգին յատուկ ձգտումներին մէջ ոչ թէ միայն քաղաքակրթվել, այլ և տարածել այդ քաղաքակրթութիւնը և եւրոպական կուլտուրան Ասիայի ժողովուրդների մէջ:

Եւրոպան արդէն կազմեց մի ճիշդ և նշանաւոր համոզմունք հայ ազգի կոչման մասին. գրեթէ բոլոր պետութիւնները հաւատացած են, որ վերջը Փոքր-Ասիան կը պատկանի այն պետութեանը, որ միւսներից աւելի կը կարողանայ գրաւել հայերի համակրութիւնը:

Ո՞ր հայը կարող է չուրախանալ, որ պատմական հանգամանքների շնորհով հայկական ազգային դրօշակը այդքան բարձր

լով և ժամանակ կորցնելով հաստատել զարաւա, յետոյ ստանալ вводить во владѣніе, որ բոլոր իրաւաբանների վկայութեամբ մի շատ աւելորդ և զուր գործողութիւն է: Դուք պարգևում էք մէկին ձեր կայքը, հարկաւոր է համարեա նոյն դժուարութիւններով հաստատել дѣлственную записъ. դուք գրաւ էք դնում նրան,—հարկաւոր է հաստատել закладную крѣпость երկու վկաների ստորագրութեամբ և այլն...

Այս բոլոր դժուարութիւնները բոլորովին կանխատեսան, երբ մեր տէրութեան մէջ կը մտնովի հիպոթեկական սխտանը, կամ հիպոթեկական գրքերը: Անշարժ կայքերի վերաբերութեամբ բոլոր գործողութիւնները կը դառնան շատ հասարակ, շատ նշտ և շատ էժան:

Տեսնենք ինչու մէկ բազկանում այդ սխտանը: Ամեն մի քաղաքում, այս կամ այն դատարանում կը պահվի մի առանձին գիրք, որ կը կոչվի «հիպոթեկական»:

Այդ գրքի ամեն մի երեսը գծերով բաժանված է չորս սիւնի (լինում է և երեք):

Կայքի նկարագրութիւնը:	Նրա վրա եղած մշտական պարտութիւնները:	Վեփականատիրոջ անունը:	1) 4000 2) 2000 3) 1000
-----------------------	--------------------------------------	-----------------------	-------------------------------

1) Առաջին սիւնի մէջ գրվում է մի որ և է անշարժ կայք իր մանրամասն նկարագրութիւններով: Օրինակ, գրվում է ձեր այգին և նրա բոլոր նկարագրութիւնը, որի կարգացող կարող

